

**Opodatkowanie u źródła.
Pobór podatku u źródła.
Mechanizm zapłaty i zwrotu.
Opinia o stosowaniu
preferencji. Oświadczenia
płatnika**

Wydanie 2.

Przedmowa

W monografii przedstawiono w sposób kompleksowy konsekwencje podatkowe związane z opodatkowaniem u źródła z tytułu rozliczeń z kontrahentami zagranicznymi, poparte doświadczeniami z praktyki. Przedstawiono regulacje przyjęte w prawie krajowym, w bilateralnych umowach o unikaniu podwójnego opodatkowania, a niekiedy także w innych jurysdykcjach podatkowych. Poszczególne umowy bilateralne mogą różnić się między sobą rozwiązaniami szczegółowymi, wpływającymi również na wymiar podatku u źródła.

Od 1.1.2022 r. radykalnie zmieniono zasady poboru podatku u źródła przez polskich płatników, wprowadzając częściowo mechanizm zapłaty i zwrotu (ang. *pay & refund*). Obowiązują nowe procedury, w szczególności obejmujące wnioskowanie o zwrot podatku u źródła, zasięganie opinii o stosowaniu preferencji, składanie oświadczeń przez płatnika. Objasnienia wymagają m.in. zasady zasad stosowania obniżonych stawek podatkowych lub zwolnień od podatku.

Mechanizm *pay & refund* w Polsce niezmiennie generuje wiele trudności interpretacyjnych. Z tych względów, Ministerstwo Finansów wydało interpretacje ogólne w sprawie stosowania zwolnień z podatku u źródła (WHT) dla dywidend¹ oraz odsetek/należności licencyjnych² (obie w listopadzie 2024 r.), jak również od dawna oczekiwane objaśnienia podatkowe z 3.7.2025 r. w sprawie stosowania tzw. klauzuli rzeczywistego właściciela dla celów podatku u źródła³. Określają one m.in. zasady stosowanie klauzuli *look-through approach* oraz kryteriów oceny substancji gospodarczej (ang. *business substance*). Ponadto, Ministerstwo Finansów opublikowało rozporządzenia przedłużające do końca 2026 r. okres obowiązywania wyłączenia mechanizmu *pay & refund* dla płatności doko-

¹ Interpretacja Ogólna Nr DD9.8202.1.2024 z 15.11.2024 r., <https://www.gov.pl/web/finanse/interpretacja-ogolna-nr-dd9820212024-ministra-finansow-z-dnia-15-listopada-2024-r-dotyczaca-niektorych-warunkow-stosowania-zwolnienia-okreslonego-w-art-22-ust-4-ustawy-o-podatku-dochodowym-od-osob-prawnych> (dostęp: 10.10.2025 r.).

² Interpretacja Ogólna Nr DD9.8202.2.2024 z 20.11.2024 r., <https://www.gov.pl/web/finanse/interpretacja-ogolna-nr-dd9820222024-ministra-finansow-z-dnia-20-listopada-2024-r-dotyczaca-stosowania-niektorych-warunkow-zwolnienia-okreslonego-w-art-21-ust-4-ustawy-o-podatku-dochodowym-od-osob-prawnych> (dostęp: 10.10.2025 r.).

³ <https://www.gov.pl/web/finanse/objasnienia-podatkowe-z-3-lipca-2025-r-stosowanie-tzw-klauzuli-rzeczywistego-wlasciciela-dla-celow-podatku-u-zrodla> (dostęp: 10.10.2025 r.).

nywanych przez pośredniczących płatników, np. prowadzących rachunki papierów wartościowych lub rachunki zbiorcze⁴.

Poza walorami poznawczymi publikacja powinna pomóc w rozstrzyganiu problemów praktycznych związanych z rozliczeniami podatkowymi z kontrahentami zagranicznymi. Autorzy omawiają również przypadki sporne, będące przedmiotem interpretacji organów podatkowych i orzecznictwa sądowego.

Na uwagę zasługuje analiza wydajności fiskalnej podatku u źródła, z której wynika jego relatywnie niewielkie znaczenie dla dochodów budżetowych oraz wysoka wrażliwość poziomu poboru na zmiany koniunktury gospodarczej.

Proweniencja i doświadczenia zawodowe Autorów są różnicowane. Autorzy są pracownikami Instytutu Finansów Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, innych ośrodków akademickich, aktualnymi lub byłymi pracownikami Ministerstwa Finansów, jak również wykonują działalność doradczą.

Autorzy wyrażają własne opinie eksperckie i opinii tych nie należy w żaden sposób łączyć ze stanowiskiem podmiotów, w których Autorzy są zatrudnieni lub z którymi współpracują. Opinie własne Autorów nie wykluczają rozstrzygnięcia problemów w konkretnych sprawach w odmienny sposób od przedstawionego w poszczególnych rozdziałach.

Przeglądu źródeł międzynarodowego prawa podatkowego w zakresie opodatkowania u źródła dokonano w rozdziale I. Zaprezentowano możliwe kierunki zmian w obszarze opodatkowania międzynarodowego, w szczególności na poziomie Unii Europejskiej.

Odrębny rozdział II poświęcono konwencji wielostronnej (MLI), która modyfikuje wybrane rozwiązania zawarte w niektórych umowach bilateralnych zawartych przez Polskę, w szczególności postanowieniu dotyczącemu dywidend – bezpośrednio związanemu z podatkiem u źródła.

Ustalenie czy podatnik podlega nieograniczonemu (rezydent), czy ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu (nierezydent), ma na celu wyznaczenie granic jurysdykcji podatkowej danego państwa – wokół tych zagadnień koncentruje się rozdział III.

W rozdziale IV zdefiniowano kluczowy, w kontekście opodatkowania u źródła, termin rzeczywistego właściciela (ang. *beneficial owner*). Opisana została również m.in. geneza i funkcja tego pojęcia oraz zagadnienia interpretacyjne, także w świetle nowych objaśnień podatkowych z 3.7.2025 r.

W kolejnych rozdziałach V–VII przedstawiono, idąc tropem regulacji zawartych w umowach bilateralnych opartych na Konwencji Modelowej OECD, zasady opodatkowania u źródła odpowiednio dywidend, odsetek i należności licencyjnych. Analizy spor-

⁴ Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 12.10.2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wyłączenia obowiązku poboru zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1390); rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 12.10.2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wyłączenia obowiązku poboru zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1400).

nych zagadnień dokonano na wybranych przykładach, prezentując w tym zakresie własne stanowisko.

Kolejne rozdziały VIII i IX dedykowano specyficznym zagadnieniom, często wywołującym spory, tj. opodatkowaniu u źródła płatności z tytułu licencji użytkownika końcowego oraz leasingu transgranicznego.

Rozdziały X i XI koncentrują się wokół opodatkowania u źródła tzw. katalogu usług niematerialnych oraz usług w zakresie działalności widowiskowej, rozrywkowej lub sportowej. Odniesiono się przy tym do interpretacji indywidualnych oraz orzecznictwa sądów administracyjnych.

W rozdziale XII poddano analizie istotę i rolę płatnika podatku u źródła, jak również zakres jego obowiązków, w tym w zakresie płatności objętych, jak i nieobjętych procedurą obligatoryjnego poboru podatku u źródła, oraz przedstawiono kryteria wyłączenia z obowiązku stosowania procedury zwrotowej. Poruszono kwestie techniczne dotyczące terminów poboru podatku, jego wpłaty, obowiązków informacyjnych płatnika czy też procedur szczególnych (zawiadomienia przy wypłatach na rzecz zakładu oraz pojęcie tzw. płatnika technicznego).

Dochowania należytej staranności, kluczowej z punktu widzenia weryfikacji warunków umożliwiających zastosowanie preferencyjnych zasad opodatkowania, dotyczy odrębny rozdział XIII. Istotną jego część poświęcono kontrowersjom pojawiającym się wokół przesłanek dochowania należytej staranności, jak również wdrożeniu przez płatników odpowiedniej procedury, a w szczególności praktycznym sposobom weryfikacji statusu odbiorcy i jego substancji biznesowej w celu ograniczenia odpowiedzialności podatkowej płatnika.

Rozdziały XIV i XV dedykowano procedurom szczególnym, odpowiednio zasięganiami opinii o stosowaniu preferencji oraz wnioskowaniu o zwrot podatku u źródła, a rozdział XVI – szczególnej klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania.

W kolejnych rozdziałach XVII i XVIII dokonano przeglądu interpretacji i orzecznictwa w zakresie poboru podatku u źródła. W ostatnim XIX rozdziale przedstawiono podatek u źródła w kontekście dochodów budżetowych.

Książka w szczególności powinna okazać się przydatna dla pracowników działów finansowych przedsiębiorstw wszelkich branż dokonujących rozliczeń z kontrahentami zagranicznymi, pracowników organów podatkowych, doradców podatkowych, radców prawnych czy biegłych rewidentów, a także dla studentów oraz słuchaczy studiów podyplomowych pogłębiających wiedzę w zakresie opodatkowania międzynarodowego, w tym studiów podyplomowych „Opodatkowanie Międzynarodowe” organizowanych w SGH.

Uwzględniono stan prawny na dzień 18 listopada 2025 r.

Będziemy wdzięczni Czytelnikom za wszelkie uwagi, które można kierować na adres: marcin.jamrozysgh.waw.pl.

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl